

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „УСПЯВАМЕ ЗАЕДНО“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Предучилищната възраст е един от най-интензивните периоди на развитие в човешкия живот и е свързан с превръщане на съдържанието на натрупания първоначален собствен опит и впечатления в диференцирани елементарни базисни знания и умения – двигателни, речеви, познавателни, социални, игрови. Изследванията върху психичната структура на 3-годишното дете обобщават, че преживяването на тревожност е свързано с липсата на удовлетворяване на една от водещите социални потребности, свързана с новата за него ситуация, а именно потребността от сигурност.

В развоя на отношенията с възрастните и връстниците у децата се пораждат емоционални и оценъчни връзки. Те са обективното условие за ускорено развитие на уменията за общуване в тази възраст. Някои от компонентите на това сложно социално умение са свързани със сензитивността в предучилищната възраст и тяхното стимулиране или пропуснати възможности определят нивото на социално развитие.

Предучилищната възраст е важен сензитивен период за овладяване на първоначални знания и представи за света и за закономерностите в него. Този етап от развитието не бива да се подценява с предположението, че в следващите години детската личност ще компенсира това, което е пропуснала. Предучилищната възраст е период на цялостно развитие на детската личност във всички основни области – физическа, емоционална, психическа, социална, когнитивна и речево, чрез овладяване и усъвършенстване на специфични и ефективни подходи на учене, в контекста на оптимално възпитателно взаимодействие на учителите с представителите на семейната общност и в детската градина.

Преходът от първичната към вторичната социализация в периода на предучилищното детство най-често се свързва с постъпването на детето в детската градина. Основни преживявания, които съпровождат детето, при осъществяване на този преход са страх и тревога. Посочените негативни емоции и чувства са по-силно изразени при деца, които до момента не са напускали дома си и не са посещавали детска ясла.

Съвременните психолози и педагози търсят механизми, чрез които да се преодолеят до максимум негативните преживявания на деца, постъпващи в детска градина.

Създаването на механизъм означава да се прояви активност от страна на заинтересованите страни – детската градина и представителите на семейната общност, а не да се остави детето на влиянието на времето като единствен фактор, който може да доведе до редуция и преодоляване на интензитета на негативните преживявания при постъпване в детска градина.

Факт е, че всеки индивид, включително и човешкият, когато е поставен в непозната среда, се нуждае от време, но и от обстоятелства, за да се ориентира в мястото и отношенията спрямо новите за него субекти и обекти. Тогава е напълно естествено да се допусне, че преживяването на тревожност от 3-годишното дете е заради липсата на удовлетворяване на една от водещите социални потребности, свързана с новата за него ситуация, а именно потребността от сигурност.

От психологична и педагогическа гледна точка е възможно постъпването в детската градина да породи и първия вътрешен конфликт у детето, а именно травма от раздялата с майката или с отглеждания го възрастен. Силата на този конфликт има характера на емоционален шок и децата с неуравновесен и лабилен темперамент реагират на този срив отново чрез тревожност или агресивни прояви.

Ето защо от ключово значение за развитието на детската градина е да бъде приложен ефективен модел за успешна адаптация и плавен преход на детето от семейната среда към детската градина.

- **Срок на програмата – учебната 2019/2020 година**
- **Общ бюджет на програмата – 200 000 лв.**

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- **Обща цел**

Осигуряване на цялостно развитие на детската личност (физическо, емоционално, социално, когнитивно и речево) чрез прилагане на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина и чрез овладяване и усъвършенстване на взаимодействието на учителите с представителите на семейната общност в детската градина.

- **Конкретни (специфични) цели**

Изграждане на семейна общност в рамките на детската градина.

Изграждане на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда.

Изработване и прилагане на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина.

Споделяне на опит в рамките на детската градина, в т.ч. и със семейната общност.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Разработени и приложени модели за взаимодействие между детската градина и семейната общност при постъпване на детето в първа група в детска градина, които да осигурят цялостното развитие на детската личност и плавен преход от семейната среда към детската градина.

Изградена семейна общност в рамките на детските градини, включени в програмата, както и на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се изпълнява на територията на Република България.

5. БЕНЕФИЦИЕНТИ

Бенефициенти по програмата могат да бъдат държавни и общински детски градини.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

- *Описание на дейността*

Дейностите по програмата са приложими само за деца, които постъпват в първа възрастова група в детска градина и към техните родители. По програмата е допустимо изпълнението на следните дейности:

1. Изграждане на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда – до 50% от размера на проектното финансиране.
2. Създаване на условия за работа със семейната общност в рамките на детската градина – до 20% от размера на проектното финансиране.
3. Изработване и прилагане на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина – до 20% от размера на проектното финансиране.
4. Организиране на събирания за споделяне на опит в рамките на детската градина, в т.ч. и със семейната общност – до 10% от размера на проектното финансиране.

В проектните предложения дейностите може да бъдат планирани и изпълнявани в предложената последователност и съдържание, но може да бъдат допълвани с

дейности, инициирани от детската градина в съответствие с конкретните потребности, за които не се изисква допълнително финансиране.

- *Принципи на финансиране*

Финансирането трябва да е в съответствие с планираните от детската градина дейности.

Допустими разходи за изграждането на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда са закупуването на книги за методическа подкрепа на учителите (свързани с целите на проекта), за книги и играчки за децата, материали за обогатяване на средата (в съответствие с целите на проекта), средства за закупуване на материали и консумативи за изпълнение на проектните дейности.

Допустими разходи за създаването на условия за работа със семейната общност в рамките на детската градина са: закупуване на материали за изграждане/обогатяване на „стая на семейството“, за провеждане на срещи с родителската общност.

За допустими разходи за изработването и прилагането на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход на детето от семейната среда към детската градина се считат разходите за възнаграждения на педагогически специалисти (детски учител и психолог) за изработването на организационни и педагогически планове/програми за извършването на приема на децата и последващото включване на родителската общност в дейностите на детската градина.

В рамките на организирането на събирания за споделяне на опит в рамките на детската градина, в т.ч. и със семейната общност са допустими разходите, свързани с провеждане на срещи на целия педагогически колектив, а при възможност и с участието на семейната общност, на детската градина за представяне, споделяне и усъвършенстване на прилаганите мерки по програмата (не се включват разходи за командировки).

При представянето на проектното предложение се предоставя списък на книгите, материалите и средствата, които се предвижда да бъдат закупени по проекта, като тяхното съответствие с целите на програмата се оценява от регионалната комисия.

В средствата за възнаграждения се включват и средствата за осигурителни вноски за сметка на работодателя.

- *Допустимо максимално/минимално финансиране и др.*

Минимално финансиране: 500 лв.

Максимално финансиране: 2 000 лв.

- *Оценяване на проектите*

Оценяването на проектните предложения се извършва от регионална комисия, определена със заповед на началника на РУО, а класирането им – от национална комисия в МОН, назначена със заповед на министъра на образованието и науката.

В срок до 31 май 2019 г. регионалната комисия представя в МОН протоколите с оценки на всяко проектно предложение. Протоколите се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование” на хартиен носител или в електронен вид, ако са подписани с електронен подпис.

В срок до 21 юни 2019 г. националната комисия изготвя предложение за класиране и публикува на електронната страница на МОН проектосписъците с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения.

В срок до 5 юли 2019 г. (включително) детските градини може да подават възражения относно публикуваното предложение за класиране, както и за отстраняване на технически пропуски.

Не по-късно от 22 юли 2019 г. комисията предлага на министъра на образованието и науката за одобряване списъка с класираните проекти и предложение до министъра на финансите за корекция в бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити. Средствата се предоставят на детската градина чрез финансиращия орган.

- Критерии за оценка

- спазване на административните изисквания за включване в програмата
- съответствие между обосновката на необходимостта от финансиране и предвижданите разходи
- спазване на принципите на икономичност и ефикасност
- иновативност на предложението
- устойчивост и мултиплициране на резултатите от реализирането на проектното предложение.

Допълнителен критерий за включване в програмата ще бъде наличието на общинска политика за освобождаване от такси за посещение на детска градина при целодневна организация.

- Процедура – изисквани документи и срок на подаване

Детската градина подготвя проектно предложение, което се обсъжда и одобрява от педагогическия съвет на детската градина, подписва от директора и се подпечатва с печата на детската градина.

Документацията за кандидатстване съдържа попълнен формуляр, автобиографии на членовете на екипа по проекта и списък с предвидените за закупуване книги, материали и др.

В срок до 3 май 2019 г. детските градини/училищата подготвят проектно предложение съгласно формуляра за участие и го изпращат за оценяване в РУО на хартиен носител или в електронен вид, ако са подписани с електронен подпис.

Документацията, която удостоверява провеждането на дейностите по програмата се съхранява в детската градина/училището за срок от три години.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА И ИНДИКАТИВНИ ПАРАМЕТРИ

100 детски градини, реализирали дейности по програмата.

1500 деца, включени в дейности по програмата.

8. МОНИТОРИНГ

Организирането, оценяването и проследяването на изпълнението на проектните дейности ще се осъществяват на национално и на регионално равнище.

На национално равнище наблюдението на програмата ще се осъществява от МОН. На регионално равнище ще се осъществява от РУО чрез публикуване и изпращане на информация за програмата на допустимите бенефициенти, приемане и оценяване на проектните предложения, както и проследяване на изпълнението на дейностите. До 30.06.2020 г. РУО отчита изпълнението на програмата за съответната област.

Мониторингът може да се осъществява чрез:

- Тематични и текущи проверки на място;
- Проверки на представени документи;
- Анкети, срещи, разговори с ученици, учители, ръководства на училищата, педагогически съветници и родители. За резултатите от извършения мониторинг се изготвя доклад за посещение на място, който съдържа оценка за изпълнението на дейностите и степента на постигане на очакваните резултати от програмата.

На национално равнище наблюдението ще се осъществява чрез извършване на класиране на проектните предложения, както и чрез обобщаване на информацията от регионалните отчети. В срок до 31.08.2020 г. се изготвя отчет за изпълнението на програмата, който се одобрява от министъра на образованието и науката и се публикува на електронната страница на МОН.

За извършване на гореописаните дейности се определят съответно регионални и национална комисии. Регионалните комисии се определят от началника на РУО, а националната – от министъра на образованието и науката.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не могат да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз, друго национално финансиране, както и други донорски програми.